

EGO VÍŤAZÍ – DLH, KTORÝ NIKDY NESPLATÍME

Vrábel Kristián, Ruščák Denis

Katedra žurnalistiky FF UKF v Nitre
Mgr. Andrea Chlebcová Hečková, PhD.

Abstrakt

Primárnym cieľom nášho projektu je priblížiť problematiku ekológie a s ňou súvisiace pojmy. Interview s analytikom Jurajom Mesíkom zároveň umožňuje recipientom uvedomiť si naliehavú potrebu zmeny v prístupe konzumnej spoločnosti. Súčasťou interview sú návrhy na zmiernenie negatívnych vplyvov klimatických zmien.

Kľúčové slová

Ekológia, klimatická kríza, klimatické zmeny, Mesík Juraj, uhlíková stopa

CHARAKTERISTIKA INTERVIEW

Interview je zamerané na problematiku klimatických zmien a zároveň svojim informačným charakterom oboznamuje verejnosť s významom ekologických pojmov, ktoré sú súčasťou tejto témy. Publicistický výstup je zostavený zo vstupov redaktora a následných výpovedí respondenta, pričom určité pasáže sú doplnené o ilustračné zábery (aj autorské), ktoré poukazujú na pôsobenie klimatických zmien. Hlavným aktérom rozhovoru je analytik globálnych trendov a rizík Juraj Mesík, ktorý je v danej oblasti dlhodobo uznávaným odborníkom. Vzhľadom na to, že v roku 2019 sme boli účastníkmi odbornej besedy na pôde Katedry žurnalistiky UKF v Nitre, ktorej hosťom bol ekologický aktivista a analytik globálnych rizík Juraj Mesík, a súčasne sme boli oboznámení s jeho odbornou publikačnou činnosťou (je o. i. autorom kníh *Generácia apokalypsy* a *Listy Nanukovi*), považovali sme práve jeho osobu za relevantný zdroj informácií v danej oblasti.

Ľudstvo sa dostalo do fázy, keď vedci otvorene hovoria o klimatickej kríze a priznávajú to i svetové ekonomiky. Napriek tomu naše reakcie nezodpovedajú kritickému stavu, v akom sa planéta nachádza – topenie ľadovcov, vymieranie živočíšnych druhov, znečisťovanie morí a oceánov, ako aj stále častejšie obdobia sucha, ktoré majú za následok zvyšujúcu sa neúrodu. Otázkou preto je, či to už nezašlo príďaleko. Primárnym cieľom tohto interview je čiastočne odpovedať na túto otázku a poskytnúť recipientom objektívny pohľad na dopady ekologickej – klimatickej krízy, globálneho otepľovania alebo pôsobenia skleníkových plynov. V rámci obsahu náš publicistický príspevok ponúka aj návrhy na možné zmiernenie týchto negatívnych dôsledkov.

SCENÁR ROZHOVORU

- Úvod, počas ktorého bude znieť dramatická hudba, budú premietané hrozivé zábery prírodných katastrof a sprievodný komentár JM;

Naša planéta sa za viac ako štyri miliardy rokov svojej existencie musela vysporiadať s rôznymi podmienkami. Zrejme nikdy však na zemskom povrchu nebolo viac ako 7,6 miliardy ľudí. Je tu predpoklad, že do roku 2050 pribudnú ďalšie dve miliardy. A práve my ľudia sme príčinou, ktorá nás dnes núti hovoriť o klimatickej zmene alebo až kríze.

- Krátke vyjadrenie sa JM k tomu, že dnes skutočne hovoríme o klimatickej zmene, ktorá dosiahla rozmery klimatickej krízy;

Zem nám poskytuje svoje zdroje 24 hodín denne, 365 dní v roku. V zásade je pre nás niečo ako banka. Keď potrebujeme, berieme si, no s tým rozdielom, že nerozmýšľame o dôsledkoch. Splácať finančný dlh je niečo náročné, no splatiť dlh ekologický je už dnes takmer nemožné.

- JM a vysvetlenie pojmu ekologický dlh;

Globálne otepľovanie je nevyvrátiteľným faktom. Čoraz teplejšie zimy sú zapríčinené nárastom priemernej globálnej teploty. Klimatický stav Zeme sa presúva do takých teplých pomerov, ktoré tu neboli viac ako 15 miliónov rokov. Čo pre nás znamená nárast o jeden stupeň Celzia?

- Vyjadrenie JM k situácii ohľadom globálneho otepľovania;

Takáto zmena klimatického režimu môže mať pre ľudstvo radikálne následky. V minulosti podobné teplotné výkyvy zapríčiňovali rozvrat mnohých civilizácií. Aký vplyv môže mať rapídne otepľovanie na spoločnosť dnes?

- Vyjadrenie JM k situácii, ktorá môže nastať, ak bude zasiahnutý niektorý z kľúčových produkčných regiónov;

Progresívny nárast globálnej teploty je nezastaviteľný. V hre je však množstvo ďalších faktorov, ktoré môžu tento negatívny trend urýchliť. Je na mieste hovoriť o záhube ľudstva?

- Vyjadrenie JM o tom, či skutočne môžeme hovoriť o existenčnom ohrození nášho druhu Homo Sapiens Sapiens;

Ľudská činnosť prispieva ku klimatickej kríze vo významnej miere. S tým súvisí aj produkcia skleníkových plynov, ktoré sa nachádzajú v atmosfére. Tie vo výraznej miere zapríčiňujú práve vzostup teploty.

- JM a vysvetlenie pojmu, čo sú skleníkové plyny;

Konkrétne skleníkové plyny, ako oxid uhličitý alebo metán, zohrávajú dôležitú úlohu aj v prípade ďalších pojmov – uhlíková stopa či uhlíková neutralita. Spoločným menovateľom týchto slovných spojení sú fosílny zdroje energie ako uhlie, ropa či zemný plyn. Práve ich spaľovaním sa produkuje skleníkových plynov, a teda tvorba uhlíkovej stopy, rapídne navyšuje.

- JM o uhlíkovej stope a následne o spaľovaní fosílnych palív a takisto o pojme uhlíková neutralita;

Mnohé ďalšie krajiny dnes prijímajú legislatívy, ktorými sa snažia naše životné prostredie chrániť. Z veľkej časti ide o kozmetické opatrenia, nakoľko devastácia ekosystémov naďalej pokračuje. Reakciou na ekologické problémy môže byť na politickej úrovni aj vyhlásenie stavu klimatickej núdze. Tento krok nedávno urobilo aj susedné Rakúsko.

- Objasnenie JM, čo vyhlásenie stavu klimatickej núdze znamená;

Hľadanie riešení v tejto situácii je v podstate boj s časom. Otázkou je, čo príde skôr – kolaps alebo efektívne riešenia. Vývin technológií je rýchly, no ich dostupnosť je príliš obmedzená. Príkladom sú elektrické autá, nízkoenergetické domy či solárne kolektory.

- JM približuje riešenia, ktoré môžu životnému prostrediu pomôcť;

S určitosťou vieme, že ďalšie desaťročia či stáročia budú vo významnej miere ovplyvnené klimatickými zmenami. Dôležité je začať od seba a uvedomovať si, že klimatická kríza nie je pojem, ale fakt. Rozsiahle požiare lesov, topiace sa ľadovce a oceány zamorené odpadom. Jeden by si mohol myslieť, že ľudstvu skutočne odbilo.

- JM o možných riešeniach, ktoré môže realizovať každý z nás;

ODKAZ NA INTERVIEW

<https://www.youtube.com/watch?v=1LVwGMYtNOW>

Použité zdroje

Creative Commons [online]. [Mountain View – CA] : Creative Commons, © 2010 – 2019. Dostupné na: <https://creativecommons.org/>

Freestock [online]. : [New York] : Freestock, © 2017. Dostupné na: <https://www.freestock.com/>

Youtube [online]. [San Bruno – CA] : Youtube, © 2019. Dostupné na: <https://www.youtube.com/>

Prílohy

1. CD/DVD [1] – Ego víťazí – Dlh, ktorý nikdy nesplatíme

Študentská vedecká odborná činnosť (ŠVOČ)

ŠVOČ ponúka študentom vysokých škôl možnosť vypracovať odborné práce na témy súvisiace s oblasťou štúdia. Práca bola zaradená medzi víťazné a najlepšie práce v jednotlivých sekciách súťaže Študentská vedecká odborná a umelecká činnosť (ŠVOUČ) za rok 2022 na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Všetky ocenené a publikované práce v časopise Prohuman za rok 2022 nájdete tu: <https://www.prohuman.sk/category/typ-prispevku/the-best-of-svoc-2022>

Kontaktné informácie

UNIVERZITA
KONŠTANTÍNA
FILOZOFA **FILOZOFICKÁ**
V NITRE **FAKULTA**

Filozofická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Štefánikova 67, 949 01 Nitra
<https://www.ff.ukf.sk>

